



วารสารอิเล็กทรอนิกส์
ทางการศึกษา

OJED, Vol. 11, No. 3, 2016, pp. 149 - 161

OJED
An Online Journal
of Education
<http://www.edu.chula.ac.th/ojed>

**แนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลก
ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองและชายขอบ**
**Guidelines for school management to create global citizenship of school under
primary educational service area in urban and border**

นายฤทธิรงค์ สวากัลป์ *

Ritthirong Sawakan

ผศ.ดร.ปองสิน วิเศษศิริ **

Asst. Prof. Pongsin Visetsiri, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน 2) ศึกษาปัญหา และ 3) หาแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองและชายขอบ ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารและครูของโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเมืองและในแถบจังหวัดชายขอบของประเทศไทย มีการรอบการวิจัยโดยใช้แนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนในการส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกของ Oxfam (2015) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัย ซึ่งประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีการประเมินผลและยืนยันความเหมาะสมของแนวทางการบริหารโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการวิจัยพบว่า ทั้งสภาพปัจจุบันและปัญหาของโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองและชายขอบมีสภาพปัจจุบันและปัญหาเหมือนกัน คือ สภาพด้านบรรยากาศมีการบริหารจัดการสูงสุด ในขณะที่มีปัญหาด้านหลักสูตรสูงสุด ส่วนแนวทางการบริหารจัดการควรเน้นให้ความสำคัญด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

* นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: ritthirong@gmail.com

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: v.pongsin@gmail.com

ISSN1905-4491

Abstract

The purposes of this research were 1) to study current conditions of schools under the primary educational service area in urban area and rural 2) to study the problems of schools under the primary educational service area in urban area and rural; and 3) to explore school management guidelines for school management to create global citizenship of school under the primary educational service area in urban area and rural. The population of this study were school directors and teachers of the schools in urban area and rural of Thailand. The research framework used in this study was about school management guidelines for encouraging the global citizenship of Oxfam (2015). Questionnaires which approved all criteria to be used from three experts were used as the research tool. The research data analysis involved frequency, percentage, mean and standard deviation.

The results revealed that both current conditions and problems of the schools in urban and border areas found that the school ethos is the highest state, while the curriculum is the lowest state. However, the important guideline for school management should be cooperation.

คำสำคัญ: แนวทาง / การบริหารจัดการสถานศึกษา / การสร้างความเป็นพลเมืองโลก

KEYWORDS: GUIDELINE / SCHOOL MANAGEMENT / CREATE GLOBAL CITIZENSHIP

บทนำ

ในยุคปัจจุบันเป็นยุคที่ประเทศต้องมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากหลายด้าน เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่เกิดขึ้นทั่วโลก ปัจจัยสำคัญที่เป็นทั้งตัวรองรับและเป็นเงื่อนไขผลักดันความก้าวหน้าก็คือ พลเมืองของประเทศ ประเทศใดมีพลเมืองที่มีความรู้ ความสามารถมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประเทศนั้นย่อมมีศักยภาพที่จะแข่งขันกับประเทศอื่นอย่างเข้มแข็ง ในทางตรงข้ามหากพลเมืองยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควรประเทศนั้นก็จะไม่สามารถปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันได้ สำหรับประเทศไทยให้ความสำคัญเรื่อง ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2553 ระบุไว้ว่า การพัฒนาความเป็นพลเมืองดีและกำหนดเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษาโดยตลอด นับตั้งแต่ยุคเริ่มต้นการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ดังนั้น ทุกสมัยจึงเน้นในเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ ความเป็นคนดี ความซื่อสัตย์สุจริต รู้จักสิทธิหน้าที่ของตน เคารพในสิทธิผู้อื่น และมีความสามารถประกอบอาชีพการงานได้ตามควรแก่อัตภาพของตน

จากการศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาของประเทศต่างๆ ส่วนใหญ่เห็นว่าควรเป็นกระบวนการที่เน้นกิจกรรมต่างๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ประสบการณ์จากชีวิตจริงที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนท้องถิ่น ทุกโรงเรียนมีการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองดีและเรื่องที่เกี่ยวข้องไว้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร โดยกำหนดการเรียนรู้เป็นรายวิชาหรือการศึกษาข้ามรายวิชาโดยสอดแทรกเนื้อหาในทุกรายวิชา

ทั้งหลักสูตร ซึ่งในระดับประถมศึกษาชั้นนั้นจะมีการผสมผสานรูปแบบการจัดการศึกษาโดยเน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการกับรายวิชาต่างๆ เพื่อเพิ่มทักษะกระบวนการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

ในด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ตลอดจนคนในชุมชน มีบทบาทสำคัญมากในการส่งเสริมการพัฒนาความเป็นพลเมือง โดยบุคคลเหล่านี้ย่อมต้องเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจ มีเจตนารมณ์ที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนมีความเป็นพลเมืองดี เหมาะสมแก่ยุคสมัยที่สำคัญที่สุดคือ ต้องกระทำให้เป็นตัวอย่างทั้งในแง่ความเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม และดำรงตนตามบทบาทหน้าที่ของพลเมืองที่ดีของประเทศ ครูอาจารย์ต้องใช้วิธีการเรียนการสอน จัดกิจกรรมแบบเปิด คือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษา เรียนรู้จากเหตุการณ์หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม การนำเอาเหตุการณ์ต่างๆ มาพิจารณาในมุมต่างๆ หลายๆ มุม และร่วมแรงร่วมใจจัดกิจกรรมในลักษณะที่เชื่อมโยงเนื้อหาความรู้เข้าสู่สถานการณ์ของสังคม ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลกจึงเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรมที่แตกต่าง และมีหลายแนวทางที่สำคัญ โดยยกตัวอย่าง ได้แก่ แนวทางบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียน ซึ่งเป็นแนวทางการจัดการศึกษาที่มุ่งเตรียมเยาวชนของสังคมให้เป็นพลเมืองดีของสังคมโลก มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองของโลกที่อาศัยอยู่ในภูมิภาคอื่นๆ พัฒนาผู้เรียนให้มีแนวคิดและเจตคติที่ถูกต้อง รวมทั้งการฝึกฝนให้มีทักษะการคิดอย่างมีเหตุผลและความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ จากความรู้ความเข้าใจเจตคติ และทักษะดังกล่าวจะนำเยาวชนไปสู่การเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ โดยแนวทางดังกล่าวได้แบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ 1) ด้านบรรยากาศโรงเรียน 2) ด้านหลักสูตร 3) ด้านการมีส่วนร่วม 4) ด้านการพัฒนาบุคลากร 5) ด้านการส่งต่อผู้เรียน และ 6) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (Oxfam, 2015) ซึ่งด้านการมีส่วนร่วมในข้อ 3 หมายถึงการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการเรียนรู้และการประยุกต์ใช้ความเป็นพลเมืองโลกต่างจากด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในข้อ 6 ซึ่งเป็นเรื่องของการมีส่วนร่วมของชุมชน

ปัจจุบัน โรงเรียนประถมศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาให้แก่นักเรียนวัยเรียนทุกคนเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในท้องถิ่นที่แตกต่างกัน ทั้งด้านภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อม ศิลปะและวัฒนธรรม ตลอดจนปัจจัยต่างๆ ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ที่จะพึงพาอาศัยซึ่งกันและกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่นำไปสู่ความพยายามที่จะเรียนรู้และเข้าใจบุคคลในท้องถิ่นๆ รวมทั้งการเป็นพลเมืองที่ดี มีประสิทธิภาพเพื่อโลกที่เราอาศัยอยู่ด้วยกัน การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งที่จะศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองและชายขอบ ซึ่งผลของงานวิจัยจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกและข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกสืบไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองและชายขอบ
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองและชายขอบ
3. เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองและชายขอบ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการนำเสนอแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองและชายขอบ ในงานวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดครอบคลุม ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองและชายขอบ โดยใช้แนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนในการส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกของ Oxfam (2015) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของสถานศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งเป็นสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองและสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ชายขอบ

1.2 ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองและชายขอบ โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

2. ขอบเขตด้านประชากร

ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรครูของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 36 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเมือง 18 โรงเรียน และโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ชายขอบ 18 โรงเรียน ครอบคลุม 6 ภูมิภาคของประเทศไทย โดยเจาะจงเลือกผู้บริหารตำแหน่งผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการ 2 คน และบุคลากรครูเจาะจงเลือกครูที่ทำหน้าที่หัวหน้ากลุ่มสาระ 3 คน และครูผู้สอน 5 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดแต่ละโรงเรียนจำนวน 10 คน และในการหาแนวทางการบริหารใช้การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกคือ ทุกคนต้องมีผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับพลเมืองโลก

วิธีดำเนินการวิจัย

งานสารนิพนธ์นี้ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อหาคำตอบตามวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อที่ 1 และ 2 และเชิงคุณภาพตามวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อที่ 3

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรโดยใช้วิธีการเจาะจงเลือก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรครูของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองและชายขอบ ครอบคลุม 6 ภูมิภาคของประเทศไทย แบ่งเป็นภูมิภาคละ 6 โรงเรียน ซึ่งในแต่ละภูมิภาคแบ่งออกเป็นโรงเรียนที่ตั้งบริเวณเขตเมือง 3 โรงเรียน และที่ตั้งบริเวณชายขอบ 3 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 36 โรงเรียน โดยมีผู้ให้ข้อมูลแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 72 คน และบุคลากรครู จำนวน 288 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 360 คน ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลแบบสัมภาษณ์

ผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจงที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสร้างความเป็นพลเมืองโลกเพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองและชายขอบ จำนวน 3 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาสภาพและปัญหา คือ

แบบสอบถาม สำหรับสอบถามผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และครู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) และแบบสอบถามชนิดปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบตรวจรายการ (Check lists)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลก ตามแนวทางการส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกของ Oxfam (2015) 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านบรรยากาศในโรงเรียน (School ethos)
2. ด้านหลักสูตร (The Curriculum)
3. ด้านการมีส่วนร่วม (Participation)
4. ด้านการพัฒนาบุคลากร (Staff development)
5. ด้านการส่งต่อ (Transition)
6. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community engagement)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลก เป็นคำถามปลายเปิด

โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัยในครั้งนี้ สามารถเก็บข้อมูลการวิจัยจากแบบสอบถามได้ทั้งสิ้น จำนวน 352 ชุด คิดเป็นร้อยละ 97.77 ของจำนวนประชากรผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

ข้อมูลจากแบบสอบถาม มีทั้งหมด 3 ตอน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประมวลผลและวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองและชายขอบ โดยสถิติในการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติ และระดับปัญหา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าร้อยละ (Percentage)

ผู้วิจัยได้แปลผลค่าคะแนนที่ได้จากข้อมูลในระดับอันตรภาค (Interval Scale) โดยคำนวณหาความกว้างของชั้น และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยเป็น 5 ช่วงโดยใช้สูตรคำนวณ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2544) ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ข้อมูลที่มีค่าสูงสุด} - \text{ข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80\end{aligned}$$

การแปลระดับคะแนนของแบบสอบถามใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21 – 5.00	หมายถึง ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41 – 4.20	หมายถึง ระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61 – 3.40	หมายถึง ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81 – 2.60	หมายถึง ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80	หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลก ผู้วิจัยจะพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองและชายขอบ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่อยู่ในเขตเมืองและชายขอบ

1.1 ข้อมูลสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยมีจำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 69.89 ด้านอายุ พบว่า ช่วงอายุที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ช่วงอายุ 30 – 39 ปี จำนวน 240

คน คิดเป็นร้อยละ 68.18 รองลงมา คือ ช่วงอายุ 40 – 49 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 22.73 ด้านตำแหน่งปัจจุบัน พบว่า กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ครูผู้สอน (ครู/ครูผู้ช่วย/ครูอัตราจ้าง) จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 60.23 รองลงมา คือ ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มสาระฯ จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 29.83 ด้านการศึกษาสูงสุด พบว่า กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ปริญญาตรี จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 69.89 รองลงมา คือ ปริญญาโท จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 24.15 และด้านระยะเวลาในการทำงานในองค์กรปัจจุบัน กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด คือ 2 – 5 ปี จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 51.99 รองลงมา คือ 6 – 10 ปี จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 31.53

1.2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่อยู่ในเขตเมือง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.55$, S.D. = .64) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน โดยเรียงลำดับ ดังนี้ ด้านบรรยากาศในโรงเรียน ($\bar{x} = 3.95$, S.D. = .47) ด้านการส่งต่อ ($\bar{x} = 3.70$, S.D. = .65) ด้านการพัฒนาบุคลากร ($\bar{x} = 3.69$, S.D. = .77) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ($\bar{x} = 3.50$, S.D. = .62) และด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 3.49$, S.D. = .70) และอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านหลักสูตร ($\bar{x} = 3.27$, S.D. = .62) ตามลำดับ

1.3 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่อยู่ในเขตพื้นที่ชายขอบ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.52$, S.D. = .70) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน โดยเรียงลำดับ ดังนี้ ด้านบรรยากาศในโรงเรียน ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = .52) ด้านการส่งต่อ ($\bar{x} = 3.70$, S.D. = .66) ด้านการพัฒนาบุคลากร ($\bar{x} = 3.65$, S.D. = .80) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ($\bar{x} = 3.48$, S.D. = .74) และด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 3.47$, S.D. = .75) และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน ดังนี้ ด้านหลักสูตร ($\bar{x} = 3.25$, S.D. = .72) ตามลำดับ

2. ปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองและชายขอบ

2.1 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่อยู่ในเขตเมือง พบว่า จากกลุ่มตัวอย่าง 194 คน ที่เป็นปัญหาเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ที่เป็นปัญหาสูงที่สุด คือ ด้านหลักสูตรเกี่ยวกับโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนรายวิชาพลเมืองโลกแยกจากรายวิชาปกติ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 20.62 รองลงมา คือ ด้านหลักสูตรเกี่ยวกับโรงเรียนได้บูรณาการความรู้ ทักษะและคุณค่าความเป็นพลเมืองโลกในหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 13.92 และด้านการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับโรงเรียนมีการจัดตั้งงบประมาณสนับสนุนครูและบุคลากรในเรื่องที่เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลก จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 12.37 ส่วนที่เป็นปัญหาค้างต่ำที่สุด คือ ด้านการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับโรงเรียนสนับสนุนให้ครูและบุคลากรเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมสากลและเห็นความสำคัญที่จะต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะความเป็นพลเมืองโลก จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.64

2.2 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่อยู่ในเขตพื้นที่ชายขอบ พบว่า จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 158 คน ที่เป็นปัญหาเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ที่เป็นปัญหาสูงที่สุด คือ ด้านหลักสูตรเกี่ยวกับโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนรายวิชาพลเมืองโลกแยกจากรายวิชาปกติ จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 32.28 รองลงมา คือ ด้านหลักสูตรเกี่ยวกับโรงเรียนได้บูรณาการความรู้ ทักษะและคุณค่าความเป็นพลเมืองโลกในหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 22.15 และด้านการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับโรงเรียนมีการจัดตั้งงบประมาณสนับสนุนครูและบุคลากรในเรื่องที่เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลก จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 18.99 ส่วนที่เป็นปัญหาต่ำที่สุด คือ ด้านการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับโรงเรียนสนับสนุนให้ครูและบุคลากรเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมสากลและเห็นความสำคัญที่จะต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะความเป็นพลเมืองโลก จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.64

3. แนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองและชายขอบ

ผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองและชายขอบ จากผลข้อมูลความคิดเห็นจากการวิเคราะห์เนื้อหาของผู้ตอบแบบสอบถามและจากแนวทางของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งจำแนกเป็นรายด้านตามองค์ประกอบการบริหารจัดการของโรงเรียนในการสร้างความเป็นพลเมืองโลกของ Oxfam ในภาพรวม พบว่า

ด้านบรรยากาศโรงเรียน

1. ควรกำหนดเป้าหมายของการสร้างบรรยากาศ จัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความเป็นพลเมืองโลก เช่น การจัดแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลก การท้าทายโดยวิธีสากล มารยาททางสังคมโลก ความตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นต้น

2. ควรพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลกจึงจะสามารถจัดการเรียนการสอนในเรื่องนี้ได้

3. ควรส่งเสริมสนับสนุนผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรให้มีความตั้งใจและมุ่งมั่นทุ่มเทที่จะสร้างบรรยากาศความเป็นพลเมืองโลกในสถานศึกษา ผ่านกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ต่างๆ ของสถานศึกษา

ด้านหลักสูตร

1. ในหลักสูตรสถานศึกษาหรือหลักสูตรท้องถิ่นควรมีการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกให้ชัดเจนขึ้น

2. ควรสอดแทรกประเด็นสำคัญของโลก สถานการณ์โลกปัจจุบันที่มีผลกระทบกับผู้เรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนคิดต่างอย่างเป็นเหตุเป็นผล และเน้นการสอนทักษะสำคัญสำหรับศตวรรษที่ 21

ด้านการมีส่วนร่วม

1. โรงเรียนต้องให้ความสำคัญหรือตระหนักถึงความเป็นพลเมืองโลกอย่างแท้จริง เพราะคนต้องอยู่ร่วมกันในสังคมโลก

2. ในระดับประถมศึกษาโรงเรียนควรนำผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกภายนอกโรงเรียนและการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนออกไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน เนื่องจากระดับประถมศึกษาเป็นช่วงที่ควรให้เกิดการพัฒนาทัศนคติของการเป็นพลเมืองโลก

3. สามารถการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียนทั้งในและระหว่างโรงเรียนผ่านแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ต่างๆ การทำโครงการแลกเปลี่ยนความร่วมมือระหว่างโรงเรียนในและต่างประเทศ

ด้านการพัฒนาบุคลากร

1. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจ ความตั้งใจ ความมุ่งมั่นทุ่มเท ต้องสร้างพลังกลุ่มให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับทราบแนวคิดความเป็นพลเมืองโลก

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุน และเป็นผู้นำต้นแบบในการส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนให้มุ่งสู่ความเป็นพลเมืองโลก

ด้านการส่งต่อ

1. ในระดับประถมศึกษาสำคัญอย่างยิ่งที่จะให้นักเรียนได้มีแนวคิดเพื่อส่งเสริมการสร้างความเป็นพลเมืองโลกแบบ Think globally and act locally

2. กระทรวงศึกษาต้องกำหนดเป็นวาระสำคัญเรื่องการสร้างความต่อเนื่องของการส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกในสถานศึกษาในทุกระดับการศึกษา

3. ควรจะกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกอย่างชัดเจน

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

1. ในระดับประถมศึกษาจะใช้รูปแบบของบ้าน วัด โรงเรียน มาร่วมจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการสร้างความเป็นพลเมืองโลก

2. การสร้างเครือข่ายทางการศึกษาระหว่างโรงเรียนกับโรงเรียนหรือโรงเรียนกับชุมชน

ตาราง ภาพรวมของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองและชายขอบ แบ่งตามที่ตั้ง

หมวด	สภาพปัจจุบันของโรงเรียนในเมือง					สภาพปัจจุบันของโรงเรียนชายขอบ				
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ	ลำดับ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านบรรยากาศในโรงเรียน	194	3.95	.47	มาก	1	158	3.99	.52	มาก	1
2. ด้านหลักสูตร	194	3.27	.62	ปานกลาง	6	158	3.25	.72	ปานกลาง	6

3. ด้านการมีส่วนร่วม	194	3.49	.70	มาก	5	158	3.47	.75	มาก	5
4. ด้านการพัฒนาบุคลากร	194	3.69	.77	มาก	3	158	3.65	.80	มาก	3
5. ด้านการส่งต่อ	194	3.70	.65	มาก	2	158	3.70	.66	มาก	2
6. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน	194	3.50	.62	มาก	4	158	3.48	.74	มาก	4
เฉลี่ย	194			มาก		158			มาก	

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำประเด็นสำคัญมาอภิปราย ดังนี้

1. ด้านบรรยากาศในโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารและครู ได้เสนอแนวทางในด้านบรรยากาศในโรงเรียน โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลก กำหนดบทบาทของครูให้เป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนเรียนรู้และตระหนักถึงความเป็นพลเมืองโลก ซึ่งสอดคล้องกับ Oxfam (2015) ในแนวทาง ของโรงเรียนในการส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลก ด้านบรรยากาศโรงเรียน (School ethos) ที่กล่าวว่า โรงเรียนจะต้องมีวิสัยทัศน์ สภาพแวดล้อม และการพัฒนาที่สะท้อนถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ในเรื่อง ความเป็นพลเมืองโลกให้กับนักเรียน

2. ด้านหลักสูตร พบว่า ผู้บริหารและครู ได้เสนอแนวทางในด้านหลักสูตร โดยมีการกำหนดเป้าหมาย หลักสูตรแต่ก็ยังคงไม่ได้มีการจัดการเรียนการสอนอย่างชัดเจน แต่ถึงอย่างไรก็มีการเรียนการสอนในเรื่องการ เป็นพลเมืองโลกสอดแทรกในบางรายวิชาหรือบูรณาการกับกิจกรรมการเรียนการสอนต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับ บุญส่ง เจริญศรี (2550:16) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรองผู้อำนวยการ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 – 7 ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า การ บริหารงานวิชาการโดยสถานศึกษาจะต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพ และ ความ ต้องการของชุมชนและสังคมโดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มี กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งการจัดการศึกษาต้องมีคุณภาพและมาตรฐาน

3. ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า ผู้บริหารและครู ได้เสนอแนวทางในการมีส่วนร่วม ว่าการส่งเสริมให้ นักเรียนมีส่วนร่วมต่อการสร้างความเป็นพลเมืองโลกนั้นยังคงเป็นความคาดหวังของโรงเรียน เพราะในระดับ โรงเรียนนั้นมีขีดจำกัดด้านภาษาและการติดต่อสื่อสารกับระดับสากล จึงทำได้แค่บางโอกาสเท่านั้น สิ่งที่เป็นอยู่สม่ำเสมอคือการสร้างความเป็นพลเมืองโลกในระดับชาติเท่านั้น และสอดคล้องกับแนวคิดของ พูนภักธา พูลผล (2554) ที่กล่าวว่า ในกระบวนการมีส่วนร่วมของครูด้านการสร้างการเรียนรู้แก่ผู้เรียนนั้น ครู ต้องให้ความสำคัญด้วยวิธีที่หลากหลายรูปแบบ เช่น การสนทนาแลกเปลี่ยนกับครู การแบ่งปันประสบการณ์ จากความสนใจร่วมในพื้นที่สาธารณะทั้งในโลกกายภาพและโลกเสมือนจริง

4. ด้านการพัฒนาบุคลากร พบว่า ผู้บริหารและครู ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาบุคลากร โดย พัฒนาความร่วมมือกันด้านการจัดการเรียนการสอนกับต่างประเทศ ซึ่งอาจเป็นการแลกเปลี่ยนบุคลากร สอดคล้องกับ Oxfam (2015) ในแนวทางของโรงเรียนในการส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลก ด้านการพัฒนา

บุคลากร (Staff development) กล่าวว่า โรงเรียนพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลกและแนวทางการวิเคราะห์และการมีส่วนร่วม รวมถึงการวางแผนเวลาเพื่อที่จะมีส่วนร่วมในโครงการ

5. ด้านการส่งต่อ พบว่า ผู้บริหารและครู ได้เสนอแนวทางในด้านการส่งต่อ ซึ่งโรงเรียนประถมศึกษาได้จัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลกสอดแทรกในหลายๆ กิจกรรมต่างๆ แต่เป็นเพียงการกระตุ้นให้นักเรียนตระหนักถึงความเป็นพลเมืองโลกเท่านั้น โดยครูผู้สอนจะยกตัวอย่างกรณีศึกษาให้นักเรียนเกิดทัศนคติความเป็นพลเมืองโลกนำไปปฏิบัติในสังคมเป็นลำดับต่อไปและนำไปต่อยอดในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น สอดคล้องกับ แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ซึ่งกล่าวว่า การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นการประเมินคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอันเป็นลักษณะที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลเมืองโลก หลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 คุณลักษณะ ในการประเมินให้ประเมินแต่ละคุณลักษณะแล้วรวบรวมผลการประเมินจากผู้ประเมินทุกฝ่ายและแหล่งข้อมูลหลายแหล่งเพื่อให้ได้ข้อมูลนำมาสู่การสรุปผลเป็นรายปี/รายภาค และใช้เป็นข้อมูลเพื่อประเมินการเลื่อนชั้นและจบการศึกษาระดับต่างๆ ซึ่งในแนวทางของโรงเรียนในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังกล่าว จะแสดงให้เห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านความเป็นพลเมืองโลก ว่า การส่งต่อการเรียนการสอนเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลกจากระดับประถมสู่ระดับการศึกษาที่สูงขึ้น และต่อเนื่องไปกระทั่งถึงในที่ทำงานต่อไป

6. ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน พบว่า ผู้บริหารและครู ได้เสนอแนวทางในด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน โรงเรียนจะต้องสร้างภาพลักษณ์ใหม่ของการศึกษาโดยไม่เพียงแต่เน้นด้านวิชาการเพียงอย่างเดียว หรือสอนเนื้อหาความรู้กับกลุ่มนักเรียนเพียงกลุ่มเดียว ควรให้ความรู้แก่ชุมชนด้วย โดยการจัดกิจกรรมร่วมกันกับชุมชน และโรงเรียนต้องเข้าถึงชุมชนเพื่อที่จะได้รับการสนับสนุนต่างๆ ซึ่งก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะสร้างความเป็นพลเมืองโลกได้ง่าย สอดคล้องกับ Oxfam (2015) ในแนวทางของโรงเรียนในการส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน (Community engagement) พัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในเรื่องความเป็นพลเมืองโลก และให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในแนวทางดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า สภาพและปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองและชายขอบด้านบรรยากาศในโรงเรียน โรงเรียนควรจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความเป็น

พลเมืองโลกควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความตระหนักรู้ในเรื่องพลเมืองโลก

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า สภาพและปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองและชายขอบด้านหลักสูตร โรงเรียนควรจัดให้มีการจัดการเรียนการสอนรายวิชาพลเมืองโลกแยกจากรายวิชาปกติ ควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมที่เน้นความเป็นพลเมืองโลก เช่น กิจกรรมที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมสากล การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม หรือการสร้างจิตสำนึกด้านต่างๆ

1.3 จากผลการวิจัย พบว่า สภาพและปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองและชายขอบด้านการมีส่วนร่วม โรงเรียนควรจัดให้มีการสนับสนุนในด้านต่างๆ เช่น การเงิน การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เพื่อการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเป็นพลเมืองโลกในโรงเรียน และควรมีการนำผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกภายนอกโรงเรียนด้วย

1.4 จากผลการวิจัย พบว่า สภาพและปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองและชายขอบด้านการพัฒนาบุคลากร โรงเรียนควรการจัดตั้งงบประมาณสนับสนุนครูและบุคลากรในเรื่องที่เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลก และเปิดโอกาสหรืออนุญาตให้ครูและบุคลากรมีประสบการณ์ในการศึกษาดูงานในต่างประเทศ

1.5 จากผลการวิจัย พบว่า สภาพและปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองและชายขอบด้านการส่งต่อ โรงเรียนควรมีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลกที่หลากหลาย และมีการติดตามคุณภาพผู้เรียนเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลกหลังจบการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

1.6 จากผลการวิจัย พบว่า สภาพและปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองและชายขอบด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน โรงเรียนควรเป็นผู้ริเริ่มชักจูงให้ผู้ปกครองจัดตั้งเครือข่ายความร่วมมือที่เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลก ควบคู่กับการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมหรือจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลก

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานอ

2.2 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานอที่ตั้งอยู่ในเมืองและชายขอบ

2.3 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพและปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองและชายขอบ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2544). *หลักสถิติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 พร้อมกฎหมายที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2545*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- บุญส่ง เจริญศรี. (2550). *การศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรองผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- พูนภัสรา พูลผล. (2554). *การพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเตรียมผู้เรียนสู่ความเป็นพลเมืองโลก*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาบัณฑิต) สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

ภาษาอังกฤษ

- Oxfam. (2015). *Education for global citizenship: A guide for schools*. Oxford, p.5